

Franciscanen.nl - GVES

November 2013

Commissie Gerechtigheid, Vrede
en Eerbied voor de Schepping
Roland Putman ofm, secretaris,
Derkinderenstraat 82,
1062 BJ Amsterdam.
paterputman@gmail.com

Beste broeders en zusters,

Diaconie is eeuwen oud en bij de tijd!

Ja, zo willen wij als werkgroep GVES ook zijn, geworteld in de eeuwenoude traditie van onze orde en bij de tijd! Ik zeg er speciaal bij: de traditie van de kloosterordes, want die zijn altijd een herberg geweest voor mensen die het moeilijk hebben.

Diaconie is ook een wederzijdse voeding, hij laat de dienende kant zien en wordt gevoed door de liturgie en speciaal in de Eucharistie. De Eucharistie is het centrum van ons gelovige mensen, van de tafel van de Heer gaan wij naar de tafel van de armen.

Zo gaan liturgie en diaconie in elkaar op en dat doen we al vele eeuwen als zusters en broeders. Deze maand november staat in het teken van de diaconie en onze aandacht gaat in het bijzonder uit naar mensen die in de problemen zitten, vanwege armoede, ziekte, verslaving, isolement, dakloosheid of hun verblijfvergunning als vluchteling. Vaak is dit niet eens het grootste probleem, maar het zich verlaten voelen maakt hen eenzaam. Vrijwilligers in parochies of diaconale stichtingen, proberen met hen mee te voelen en proberen deze mensen hoop, humor en inspiratie terug te geven. Nederland kent op dit moment ook armoede onder onze eigen bevolking! De voedselbanken komen als paddenstoelen uit de grond en vele vrijwilligers zijn daar werkzaam. Zij geven mensen hoop!

Diaconie kan ook een valkuil zijn om te laten zien hoe goed wij zijn. Maar deze houding is niet van deze tijd. In deze tijd moet diaconie een daad zijn van wederkerigheid. Dit handelen is geen uitvloeisel van geloven, maar is geloof in uitvoering. In alle diaconale ontmoetingen zal de gelijkwaardigheid voorop staan van hulpvrager en hulpverlener.

De werkgroep stuurt u deze maand een afbeelding van Vincent van Gogh. Het is een afbeelding van de Barmhartige Samaritaan. Mag deze afbeelding ons inspireren om nog meer naar onze medemens in nood om te kijken. Daarnaast het prachtige verhaal van Juniperus, dat kunnen wij ieder op onze eigen manier lezen! Verder dat Franciscus een bijbel verkocht om eten kopen voor de moeder van één van de broeders.

Ik wens u een goede novembermaand. En wetende –met de advent in het verschiet– een tijd van verwachting en een beter leven voor hen die lijden aan het leven.

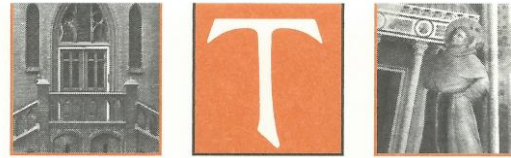
GVES, Hans van Bommel ofm

achterna gaat tot je hem hebt ingehaald, en dat je voor hem op je knieën valt en je schuld bekent. Daarbij beloof je hem dusdanige genoegdoening, dat hij geen enkele reden meer heeft om zich over ons te beklagen, want dit gaat werkelijk te ver. Deze woorden verbaasden broeder Juniperus zeer en hij begreep niet dat Franciscus boos werd om een zo liefdevolle daad. Naar zijn idee hadden de aardse dingen namelijk geen enkele waarde als ze niet uit liefde met de medemens werden gedeeld. Hij antwoordde: U kunt ervan op aan, vader, dat ik het meteen zal goedmaken en hem tevreden zal stellen. Maar waarom zou die man toch zo boos zijn, als dat varken dat ik een poot heb afgehakt toch niet van hem is maar van God en als die poot zo liefdevol is besteed?

Daarop rende hij weg en haalde de man in, die nog steeds uitzinnig kwaad en tot het uiterste getergd was. Hij vertelde hem hoe en waarom hij dat varken een poot had afgesneden, en dat deed hij met een enthousiasme en vreugde, alsof hij de ander een grote dienst had bewezen waarvoor deze hem veel verschuldigd was. Maar de man was woedend en schold broeder Juniperus in zijn razernij uit voor een zonderlinge gek, een schurk en een gemene dief. Broeder Juniperus verwonderde zich over deze grove woorden, hoewel hij altijd graag beledigingen onderging, en dacht dat de man hem niet goed begrepen had, omdat er alle reden was tot vreugde in plaats van woede. Dus deed hij nogmaals zijn verhaal, viel hem om de hals, omarmde en kuste hem en zei dat hij uit pure naastenliefde had gehandeld, waarbij hij hem de goede raad gaf met de rest van het varken hetzelfde te doen. En hij zei dit met zo veel liefde, onschuld en nederigheid, dat de man uiteindelijk tot inkeer kwam en zich onder bittere tranen op de grond wierp. Zich bewust van zijn lelijke woorden en gedragingen jegens die heilige broeders, ging hij het varken halen, doodde het en maakte het klaar. Daarna bracht hij het met veel devotie en geweent naar Santa Maria degli Angeli en gaf het aan de broeders, als vergoeding voor de nare dingen die hij had gezegd en gedaan.

Franciscus, die de eenvoud en het geduld overdacht waarmee broeder Juniperus zich uit moeilijke situaties wist te redden, zei tot zijn gezellen en de andere omstanders: Had God toch gewild, mijn broeders, dat ik een heel woud van die jeneverbomen om me heen had!

Tot lof van Christus. Amen.

Franciscanen.nl - GVES

Commissie Gerechtigheid, Vrede
en Eerbied voor de Schepping
Roland Putman ofm, secretaris,
Derkinderenstraat 82,
1062 BJ Amsterdam.
paterputman@gmail.com

De barmhartige Samaritaan

Een man daalde af van Jeruzalem naar Jericho. Plotseling sprongen er rovers tevoorschijn. Ze sloegen hem bont en blauw, tot bloedens toe, rukten hem de kleren van het lijf, pakten hem zijn geld af en lieten hem halfdood aan de kant van de weg liggen.

Toevallig daalde even later een priester af, langs diezelfde weg. Kwam dat even goed uit, die gewonde man had niet kunnen denken dat er al zo snel hulp kwam opdagen. Die priester was net in Jeruzalem geweest, in de tempel. Hij had daar God gediend. Nu kon hij mooi laten zien dat hij niet alleen het eerste gebod goed kende, maar ook het tweede: hij kon nu ook zijn naaste dienen.

Maar hij liep met een grote boog om de gewonde man heen. Hij keek een andere kant op en stapte hard door, misschien waren die rovers nog wel in de buurt!

Er kwam ook een leviet langs, een knecht van de priester. Zo'n leviet moet in de tempel achter de priester aanlopen, en wat de priester doet, hij doet het net zo. De priester zegt de gebeden, hij doet het evenzo, de priester zwaait met het wierookvat, hij doet het hem na. Waar de priester gaat, gaat ook de leviet, hij volgt hem als zijn schaduw.

De priester daalde af van Jeruzalem naar Jericho, de leviet deed het evenzo. De priester liep met een boog om de bloedende man, heen, de leviet... deed het evenzo.

Toen kwam er een Samaritaan voorbij. Die kwam niet uit Jeruzalem, die was daar gewoon op reis. Een Samaritaan heeft in Jeruzalem niets te zoeken, zijn tempel staat ergens anders en hij heeft ook een ander bijbel. Maar wat deed die Samaritaan? Hij zag de gewonde man liggen, kreeg medelijden, knielde bij hem neer, verbond zijn wonden, gaf hem te drinken en zette hem op zijn ezel. 'Nog even volhouden,' zei hij, 'ik breng je naar een herberg.'

De volgende dag zei hij tegen de herbergier: 'Hier heb je geld. Zorg goed voor hem, net zolang tot hij helemaal beter is. Als het niet genoeg is, geef ik je de rest van het geld wanneer ik weer in de buurt ben.'

uit: 'Koning op een ezel' van Nico ter Linden, blz. 53-55

Herinneringen 93

Twee broeders hadden een moeder die eens bij Franciscus kwam en hem vol vertrouwen om een aalmoes vroeg. Franciscus had met haar te doen en vroeg broeder Petrus Cattani, zijn plaatsvervanger: "Kunnen we onze moeder een aalmoes geven?" Hij noemde de moeder van een broeder namelijk altijd de moeder van zichzelf en van alle broeders. Broeder Petrus antwoordde: "We hebben niets meer in huis wat we haar kunnen geven, behalve een Nieuw Testament. Maar dat gebruiken we bij gebrek aan een brevier tijdens de metten voor de lezingen." Franciscus reageerde: "Geef onze moeder dat Nieuwe Testament, dan kan ze het verkopen om in haar behoefte te voorzien. Het spoort ons immers zelf aan de armen te helpen". ("verkoop wat u bezit en geef het aan de armen" (Mt. 19,21). Ik geloof vast en zeker dat een geschenk bij God beter in de smaak valt dan een lezing.

De vrouw kreeg het boek en door deze daad van barmhartigheid raakte de orde het eerste Nieuwe Testament kwijt dat ze bezeten heeft.

Uit: Fioretti

Hoe broeder Juniperus een varken zijn poot afsneed, alleen om die aan een zieke te geven.

Een van de eerste gezellen en voorbeeldigste leerlingen van Franciscus was broeder Juniperus, een uiterst nederige, bezielde en menslievende man, van wie Franciscus eens in een gesprek met zijn heilige gezellen zei: Een goede minderbroeder is iemand die zichzelf en de wereld zo volledig overwonnen heeft als broeder Juniperus.

Op een keer bezocht hij, ontvlamd door de liefde voor God, in Santa Maria degli Angeli een zieke broeder en vroeg hem met diep medelijden: Is er iets waarmee ik je van dienst kan zijn? De zieke antwoordde: Het zou me werkelijk goed doen als je me een varkenspootje kon bezorgen. Daarop zei broeder Juniperus onmiddellijk: Laat dat maar aan mij over, dat pootje breng ik je dadelijk. Hij nam een mes, ik geloof uit de keuken, en liep vastberaden het bos in waar een paar varkens rondscharrelden. Hij wierp zich op een varken, sneed hem een poot af en rende ermee weg, het beest met drie poten achterlatend. Terug in het verblijf waste hij de poot, bereidde en kookte hem, en zette hem met veel liefde zorgvuldig opgediend aan de zieke voor. Deze verorberde hem gretig, tot grote voldoening en blijdschap van broeder Juniperus, die de zieke ondertussen wat afleiding bezorgde door de jacht op het varken met veel plezier na te spelen.

In de tussentijd vertelde de varkenshoeder, die had gezien hoe de broeder een van de varkens een poot afsneed, het hele verhaal vol verontwaardiging aan zijn baas. Toen deze alles had gehoord, kwam hij naar het verblijf van de broeders en schold hen uit voor huichelaars en gemene bedriegers, geboefte en gespuis, omdat ze zijn varken een poot hadden afgesneden. Op zijn gevloek en getier kwam Franciscus met de anderen naar buiten, verontschuldigde zijn broeders nederig en probeerde hem te sussen met de belofte dat hij alle schade zou vergoeden, hoewel hij van het hele geval niets afwist. Daarmee was voor de man de kous niet af, want in razende woede en met veel schelden en dreigen hield hij vol dat ze uit pure gemeenheid de poot van zijn varken hadden afgehakt. En zonder enige verontschuldiging of toezegging te aanvaarden, liep hij briesend weg.

Terwijl de andere broeders helemaal beduusd waren, begon Franciscus in alle redelijkheid bij zichzelf te denken: Zou broeder Juniperus dit in zijn onbezonnen ijver hebben gedaan? En heimelijk liet hij broeder Juniperus bij zich komen en vroeg hem: Heb jij soms in het bos een varken z'n poot afgesneden? Broeder Juniperus, zich van geen kwaad bewust maar juist overtuigd een grote daad van naastenliefde te hebben verricht, antwoordde opgetogen: Ja, lieve vader, ik heb dat varken inderdaad een poot afgehakt, en je zult het me vergeven als ik je vertel waarom. Ik ging die zieke broeder opzoeken..., en hij vertelde hem precies hoe het was gegaan. Hij voegde er nog aan toe: En ik kan je zeggen dat, als ik bedenk hoe blij onze broeder was en hoe hij van dat pootje is opgeknapt, ik zeker weet dat al had ik niet bij één maar bij honderd varkens een poot afgehakt, God het beslist had goedgekeurd. Waarop Franciscus met gevoel voor rechtvaardigheid op bittere toon zei: O broeder Juniperus, waarom heb je ons zo te schande gemaakt? Die man heeft alle reden zich te beklagen en boos op ons te zijn. Misschien spreekt hij nu door de hele stad kwaad van ons vanwege dit vergrijp, en dan heeft hij nog gelijk ook. Ik gebied je daarom in naam van de heilige gehoorzaamheid dat je hem

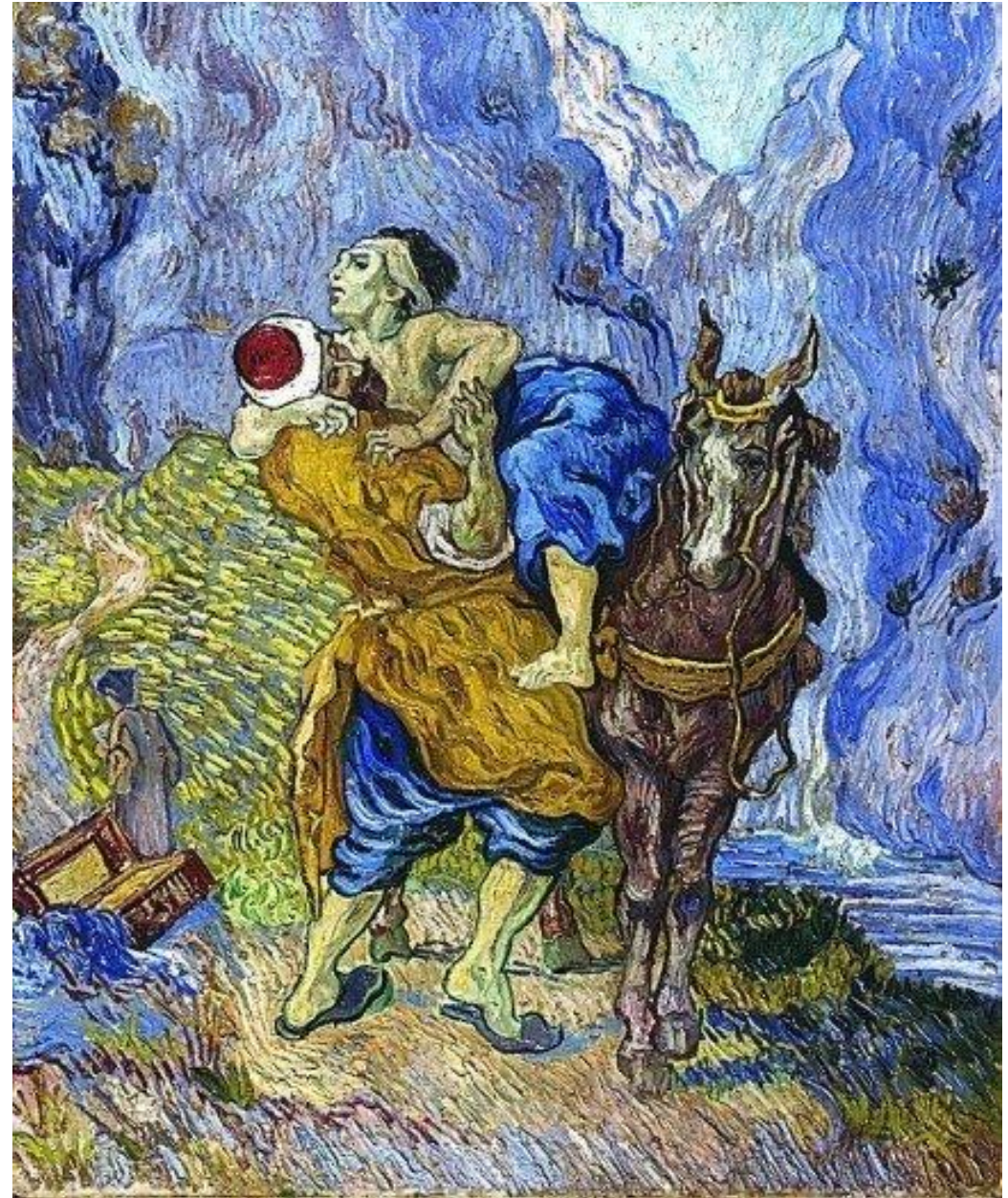
Diaconie is dienend, heeft een open oog voor de noden van de mensen.

Bij de diaconie is de levensinstelling van de mens het belangrijkste.

Het gaat om de dienstbaarheid aan elkaar. Dan pas ben je werkelijk mens. Hoe Jezus leefde en omging met de mensen die Hij ontmoette is ons voorbeeld en laat zien hoe God voor ons wil zijn.

Afbeelding: Vincent van Gogh, De barmhartige Samaritaan (1890).

Collectie: Kröller-Müller Museum

Goede God,

wees ons nabij in onze liefste wensen in onze diepste momenten in dat waar we samen nog van dromen.

Wees ons nabij, God in alle gewone dingen in de vanzelfsprekende dingen in de dagelijkse taak waar wij voor staan.

Wees ons nabij wanneer wij lijden aan het leven wanneer pijn en verdriet ons overvallen wanneer wij elkaar misschien niet meer verstaan.

Laat niet toe, God, dat ons leven slijt aan gewoonte en dat wij blind worden voor elkaar.

Geef ons ogen om elkaar te zien als een kostbaar geschenk en laat ons uw geschenk zijn voor mensen om ons heen.

Naar: Huub Oosterhuis